

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 15—
za pol leta 7:50
za četrt leta 3:80
za 1 mesec 1:30

Posamezna številka 40 Vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuj, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 27

Ptuj, 28. septembra 1919

I. letnik

Tabor beguncev v Ptuj

Dne 25. septembra se je vršil v Ptuj impozanten shod beguncev iz zasedenega ozemlja. Udeležili so se pa delegatje iz Ljubljane, Celja, Maribora, iz Dolenjske in Koroške. Na prostornem trgu pred mestnim domom se je zbrala dvetisočglava množica. Nastopila je vrsta govornikov, ki so slikali prežalostno stanje naših beguncev in jih pozivljali, naj ne klonijo z glavo, ampak naj, če bo treba, tudi z orožjem v roki nastopijo proti pohlepemu sovražniku in si izvojujejo nazaj svojo sveto zemljo.

Po triurnem javnem shodu sta se prečitali in bili enoglasno sprejeti sledeči resoluciji:

Vsem zastopnikom velesil v Parizu

Celokupno zastopano ljudstvo iz po Italijanih zasedenega ozemlja, tako begunci kot izgnanci, v zastopstvu sporazumno s člani iz zasedenega ozemlja, katerim je po krivici nesvobodno izraziti svoje mnenje, izražajo v sledečem svojo voljo v obliki sledeče resolucije, sklenjene na Velikem Taboru v Ptuj, dne 25. septembra 1919:

1. Zastopstvo celokupnega ljudstva se zgraža nad kratkovidno in kruto obsodbo pariške konference glede narodnostnega prašanja in času neprimernega podjarmljenja enega najinteligentnejših narodov, ki prihaja v poštev pri strašni operaciji ljudi, ne poznajočih duše in trupla tega naroda, in opozarja na nemoralnost zahtev imperijalističnega, po židih inspiriranega Rima.

2. Velika skupščina konstatira, da so vse Velesile zastopane na mirovni konferenci dale popolno svobodo divjaškim narodom (Indija, Hindustan, Afrika) in so jih stvorile v posamezne države s popolno samostojno svobodo z ozirom na narodnostna, verska in upravna vprašanja.

3. V očigled temu se dviga celokupni naš narod kot en mož proti tem aspiraci-

jam in je pripravljen z vsemi sredstvi, naj si bodi tudi z življenjem zasigurati si svojo neodvisnost, svobodo in svojo voljo in po Italijanih sedaj zasedeno ozemlje, ki je izključno naša last.

4. Z orožjem v roki, ako ne gre drugače, bodemo mi uveljavili svojo voljo in borili se za svobodni razvoj našega naroda; pripravljeni smo pri tem vstrajati v vojni do zadnjega moža.

5. Opozarjamo Velesile, da je čin vbupanega človeka — in v to so nas dovedli činitelji mirovne konference — strašen. V ta položaj smo prišli danes mi.

6. Ne iščite utehe v pokanju granat in v razmesarjenih truplih, ampak delajte, kot naš narod želi, kulturno delo in izvajajte iz grozot vojske pravico, da težko preizkušeni naš narod pride v mirno delovanje in se mu povrne, kar je po krivici dosedaj izgubil.

7. Ako tudi niste gospodje dosedaj pojmovali modernega časa in evolucije sveta, naj Vam bo ta vsklik poslednji opomin, predno začne zopet nov krvavi ples na celem svetu, kateri bo vničil vse, kar je krivičnega in spravi vse sedanje domnevne sodnike sveta s površja.

Osrednji vladi Narodnemu predstavništvu in Jugoslovanski delegaciji mirovne koference v Beogradu.

Zastopstvo celokupnega ljudstva iz po Italijanih zasedenega ozemlja, zbrano na Velikem Taboru v Ptuj dne 25. septembra 1919, protestira enoglasno proti brezbriznosti, katero kažejo poklicani faktorji Jugoslavije giede prašanja celega po Italijanih zasedenega ozemlja, oziroma prizadetega naroda, ter izraža svoje ogorčenje nad notranjo razkosanostjo političnih strank in medsebojno nemoralno ljubosumnostjo v prednjačenju za politično hegemonijo. Ne interes celokupnosti, ampak starokopitnoneralno pehanje po osebnih koristih je gonilna sila v gotovih krogih. Od vojske izčrpani narod, pred vsem pa mi iz

svoje zemlje pregnani primorski Slovenci s studom in trpkostjo gledamo, ter dvigamo danes svarilen glas proti takemu počenjanju, ter svarimo enoglasno pred nadaljevanjem tega počenjanja, ker dnevi so šteti, ko pade kocka naše narodne usode.

Mi begunci in izgnanci smo edini v namenu, da si izvojujemo, če ne bo šlo drugače, na lastno pest pravico na zunaj in na znotraj, da pošljemo na lastno pest in odgovornost naše zastopnike v Pariz, ter organiziramo Narodno obrano doma in pri svojih bratih na severu za našo rešitev. Ideal naše misli je francoski narod, ki je z narodnim zastopstvom v Lotaringiji in Alzaciji dokazal, kaj znači volja naroda, ter izvojeval na ta način osvoboditev omenjenih provinc.

Sram nas je nadalje, da nam v tem oziru prednjačijo tudi zastopniki ljudske volje na Koroškem, ki so preko glave državnih faktorjev izvojevali s svojimi, po narodni volji izvoljenimi delegati v Parizu več, nego naši oficijelni zastopniki, ter smo, zaupajoč na lastno silo in pomoč severnih bratov, pričeli takoj rešilno delo v navedenem smislu.

Zahtevamo takoj pojasnila o tem, kaj se je storilo za nas ter prisegamo, da ne odjenjamo, dokler ni vse slovensko ozemlje rešeno iz rok zakletega sovražnika na jugozapadu.

Ptuj, dne 25. septembra 1919.

Narodni svet za po Italijanih zasedeno ozemlje.

Podrobnosti o današnjem shodu izidejo v posebni izdaji „Ptujkega lista.“

Nove smeri v vinoreji.

Vinarski ravnatelj Puklavec.

Štajersko vinarstvo je imelo v stari Avstriji težko stališče. Trpelo je vsled konkurence južnih pokrajin, posebno pa Ogrske, ki so proizvajale pod mnogo ugodnejšimi

Kraljičina je velela služabnikom, naj ju zvežejo in stražijo in je poslala po najmlajšega. Ta je šel rad in nerad; rad je šel, ker je kraljičino ljubil, nerad pa, ker se je bal za očeta, če bi se kraljična maščevala. Močno mu je tolklo srce, ko je stopil pred njo. Pokleknil je in prosil odpuščanja. Pred letom si je želel slišati od nje samo eno besedo, sedaj pa se je prve besede bal. Beseda pa ni bila stroga, kajti kraljičini je krasen mladenič ugajal, in bila je vesela, da jo je ljubil in vse leto na njo mislil. Odpustila mu je, on pa ji je moral povedati, kako je vse bilo. Zdaj šele je spoznala hudobnost njegovih bratov. Pustila je kraljeviča v sobi, vzela meč in šla k onima dvema. Trikrat je zamahnila, trikrat ganila ustnice in dvoje trupel je ležalo brez glav na tleh. Služabniki so trupli odnesli, ona pa se je vrnila h kraljeviču, svojemu ženinu.

Stari kralj jez velikim veseljem sprejel sina in njegovo nevesto. Nevesta mu je vse razodela in kralj je strmel nad hudobnostjo starejših sinov in nad dobroto najmlajšega ter je rad blagoslovil njuno poroko. Kaj se je z onima sinovoma zgodilo, ni nihče vedel, kajti kraljičina je rekla, da sta ušla, ker se bojita kazni. Za nekoliko dni so slavili poroko. V vsej deželi ni bilo človeka, ki bi ne bil dobremu kraljeviču želel sreče. Saj se mu je tudi do smrti s krasno soprogo dobro godilo.

(Nadaljevanje sledi.)

Pravljice Božene Némcove.

Prevedel Dr. P.

(Nadaljevanje.)

Tako je tudi storil in kmet ga je spremljal. Kaka radost je bila, ko je oče zagledal svojega ljubljenca. Pripovedoval mu je takoj, da sta mu sinova ptiča sicer prinesla, toda ta noče peti. Kraljevič ni zinil niti besedice, kaj se je z njim zgodilo in kaj sta mu naredila brata, pa tudi kmetu je prepovedal o tem govoriti. Nato je zahteval, naj mu pokažejo ptiča, in ko so mu kletko prinesli, je poklical ptička, ki je takoj spoznal znani glas in poletaval in zapel. Vsi so se čudili, videč, da kaplja ptičku živa kri iz kljuna. Kraljevič je prestregel kapljice v zlato posodo in jih prinesel očetu. Jedva jih je oče použil, je bil zdrav.

Brata sta bila v strahu, da se bo kraljevič maščeval, a on se ni niti z besedico zmenil za to, da si je imel pravico. Kar je bil doma, je živel bolj zase, najrajši je sedel v svoji sobi in se zabaval s ptičkom ali hodil na lov. Krasne speče vile ni mogel pozabiti.

Speča kraljičina se je prebudila, ko je odnesel kraljevič ptiča. S tem ptičkom je bila rešena kletve, toda nič ni vedela, kaj se je z njo zgodilo in kdo je bil pri njej. Istočasno z njo so se prebudili njeni ljudje, ki so bili z njo vred v gradu zakleti. Pregledala je grad in bilo ji je čudno, kam so izginile one tri reči, meč, vino in kruh, in kdo je ptiča odnesel.

V tistih časih je le malokdo znal čitati in pisati. Samo kralji in visoka gospoda so si plačevali učene može, ko so učili njihove otroke. Tako se je bila tudi naša kraljičina naučila, ker je bila visokega rodu. In kako je bilo dobro. Nekega dne je našel služabnik na mizi napisane besede in opozoril kraljično. Kraljična je čitala kraljičevo ime, kdaj je tam bil in zakaj. Sedaj je vedela, kdo je njen rešitelj. Takoj je sklenila, da ga poišče. Velela je ljudem, naj ji pripravijo vse za pot.

Prišla je najprej v mesto, kjer je kraljevič pustil meč. Ko se je pripeljala, so ji takoj pripovedovali o čudotvornem meču. Bila je vesela, da je prišla na sled, in se je dala pri kralju oglasiti ter ga prosila, naj ji vrne meč, ki se ji je izgubil iz grada. Kralj se ni obotavljal in ji je izročil meč. Peljala se je dalje. V drugem mestu je našla vino, v tretjem pa kruh, in oboje je dobila.

Nazadnje se je pripeljala v mesto, kjer je stanoval njen rešitelj. Takoj je poslala kralju služabnika s prošnjo, naj pošlje k njej sina, ki je odnesel ptiča iz zakletega gradu. Ona ni vedela, da ima kralj tri sinove, kralj pa ni vedel, da je najmlajši sin odnesel ptiča. Rekel je torej starejšima, ki sta šla h kraljičini, nadejajoč se bogatega plačila in upajoč, da si kraljičina izvoli enega izmed njiju za moža. A slabo sta neletela. Ko sta prišla h kraljičini, se je začudila, da prihajata dva; vprašala je, kaj je z mečem, vinom in kruhom, a ničesar nista vedela. Spoznala je, da sta hudobneža, in zagronila jima je s kaznijo. Tedaj sta priznala, da je njun brat prinesel ptiča.

klimatičnimi razmerami mnogo ceneje in preplavile s svojim cenim blagom naše naravne odjemalne kraje, alpske dežele. Da se je naš vinogradnik v drugi polovici vojske gmotno opomogel, je pripisati odpadu te konkurence in je bil le začasen pojav.

Stališče našega vinarstva pa tudi danes v novi državi na prvi pogled nikakor ni posebno nadepolno. Del konkurenčnih dežel (del Ogrske, Goriško in Primorje) je sicer odpadel, računati pa moramo z dejstvi, 1. da Jugoslavija prideluje več vina, kakor ga sama potrebuje; 2. da bo izvoz v Nemško Avstrijo, ki je dozdaj konsumirala 2/3 do 3/4 našega vinskega pridelka, tudi za slučaj, da se izvozne razmere uredi za nas kar najbolj ugodno, kolikor toliko oteškočen; 3. da bodo proizvodni stroški pri nas vedno višji, kakor v ostalih vinorejskih pokrajinah Jugoslavije, ki pridelujejo pod ugodnejšimi vremenskimi razmerami.

Predpogoj za obstanek našega vinarstva je, da nas država primerno štiti pred inozemsko konkurenco in da nam omogoča izvoz v današnjo Nemško Avstrijo, katerega začasno ne moremo pogrešati, dokler se naše vinarstvo ne preustroji.

Če se ta predpogoj izpolni, se mora upoštevati konkurenca, ki nam jo bodo povzročale naše jugoslovanske pokrajine in prašanje je, če nam bo mogoče pod danimi razmerami uspešno tekmovali z vinarstvom Dalmacije, Slavonije in Bačke-Banata.

Na prvi pogled bi se moralo to prašanje zanikati, že iz vidika vremenskih razmer, ki so v navedenih pokrajinah vinarstvu pač mnogo ugodnejše, nego pri nas in ki zdatno olajšujejo in pocenijo proizvodnjo. Če se pa razmere vsestransko ogledajo in upoštevajo vse mogoče činjence, se pride do čisto drugega zaključka.

V prvi vrsti je finost in zlahnost cvetlice (bukeja), v drugi vrsti finost in zlahnost kislobe, ki so lastna le našim vinom v tako visoki meri in bi se dale izkoristiti v naše svrhe. V tretji vrsti je uporaba svežega grozdja, ki vsaj deloma lahko mnogo pripomore k večji rentabilnosti vinarstva. In te tri činjence nam nudijo podlago, na katero brez pomislekov lahko zgradimo našo vinorejo dobičkanosno v okviru Jugoslavije.

Ne da bi hotel prašanje v dosego navedenega smotra izčrpljivo obravnavati, usojam si v naslednjem podati le nekatere smernice za postopanje v prehodni dobi, prepuščaje končno rešitev vsem merodajnim krogom v nadaljni pretres in posvetovanje.

Če hočemo izrabiti finost in zlahnost cvetlice, ki jo dosežejo nekatere vrste naših vin, moramo pred vsem posvetiti večjo pozornost pridelovanju kvalitetnih vin, kakor jih zahteva svetovni trg; — to sicer ni novo, pa vendar do sedaj premalo upoštevano. Znano je, da so nekatere vrste sortnih vin iz ljutomersko-radgonskih, pekrskih in haloških goric lahko že dosihdob uspešno tekmovali z najboljšimi spodnjeavstrijskimi, renskimi in drugimi vini in da so jim večkrat pri razstavah in drugih priložnostih najboljši poznavalci dajali prednost. Manj ali pa nič znano je pa dejstvo, da šampanjec (peneče vino), proizvajan iz ene ali druge vrste burgundca (posebno iz modrega burgundca), ljutomersko-radgonskega ali slovenjegoriškega izvora večkrat presega po kakovosti celo pravega iz francoske Šampanje (Champagne). Kdor šampanjec kolikor toliko pozna in ve, kaka razlika je kvalitativno med pravim šampanjcem iz vina iz Šampanje in iz vin drugega izvora, bo vedel ceniti velikansko važnost tega dejstva za našo štajersko pokrajino, posebno če omenim, da burgundec v celih ormožko-ljutomersko-radgonskih in celih Slovenskih goricah (približno na kakih 6000 hektarjih) enako dobro uspeva in daje izboren „cuvée“ (kuvé, vino iz katerega se izdeluje šampanjec), ki se ne doseže v enaki kvaliteti izven Šampanje.

V duhu vidim naše krasne Slovenske gorice obsajene izključno le z modrim burgundcem, preprežene z mnogobrojnimi, dobro oskrbovanimi cestami in železnicami. Skoraj jih ni več spoznati! Prej brezpomembne va-

sice, reprezentirajo se kot majhni, čedni trgi z modernimi stavbami. Iz našega Ljutomera, Ormoža, Radgone, Sv. Lenarta, Ptuj in Maribora pa so nastala središča svetovno priznane jugoslovanske šampanjske industrije. Povsod opažam velepoteznost, red in blagostanje!

Tako nekako bi lahko bilo med Muro in Dravo, Središčem ob Dravi in Lučanami v 15 do 20 letih, če bodo znali zanimani krogi pravilno tolmačiti klic časa!

Pred vsem bi trebalo ustanoviti vinarško zadrugo za označeno ozemlje, ki bi začasno imela nalogo pospeševati sajenje modrega burgundca za proizvodnjo šampanjca in skrbeti za to, da bo vsak posestnik, ki na novo zasaja svoj vinograd, član te zadruge.

Poleg modrega burgundca pa bi se lahko gojile v navedenem okrožju, četudi v manjšem obsegu in le v najboljelih legah, tudi druge grozdne vrste za napravo finih buteljskih vin, kakor šipona, belega burgundca, zeleničiča itd. A glavno torišče za proizvodnjo finih buteljskih vin naj bi pa tvorili mariborski, pohorski in haloški vinorejski okoliši.

Kamniškega muškateca, pekrske male grašvine in šipona ter različnih haloških visokoplemenitih sortnih vin, kakor so se že dosedaj pridelovala, nam nikdo ne more ponarediti in so že kolikor toliko znane na svetovnem trgu. Nekoliko več reklame po inozemskih časnikih in vzorna skladišča teh vin po večjih mestih inozemstva bi jim kmalu zasigurale stalne odjemalce.

V konjiškem delu pohorskega okoliša naj bi se upeljalo spet proizvodnjo rdečih vin, kakor je že svoj čas bilo udomačeno in jeslovelo. Vinarijska črna (kavka, vranek itd.) bi lahko tekmovala z drugimi rdečimi vini, že zaradi svojega posebnega, ljubkega bukeja. Tudi za te okoliše naj se ustanove vinarške zadruge, ki naj določijo grozdne vrste, katere se naj zasajajo. Čim manj vrst, tem lažje bo delo, tem lažje se bo razpečalo vino. Stremeti se mora za tem, da se v vsakem okolišu goji le ena vrsta vina za vinski trg; s tem pa ni rečeno le iz ene sorte. Često dasta dve sorti v primernem sorazmerju, ki se v svojih lastnostih vsestransko spopolnujeta, boljši produkt; tako n. pr. mala grašvina z zeleničičem itd.

V Halozah pa se bo lahko pridelovalo v manj znamenitih legah poleg finih vin tudi vino za režnjo z vini iz južnih krajev, ki jim primanjkuje kislobe. V to svrhu se bo uporabilo vrste, ki veliko rode, imajo precej kisline, a malo alkohola. Morebiti bi kazalo zasajati v to svrhu beli ranfol, kavčino in druge. Grozdne vrste se bodo morale izbrati po dozdajšnjih izkušnjah. Taka vina bodo služila tudi za lokalni trg.

Glavno torišče vin za režnjo z južnimi vini pa bo naš brežiški ali bizeljski vinorejski okoliš, kjer so razmere kar za to ustvarjene. Bizeljska modra kavčina za režnjo s teškimi črnimi dalmatinci in bizeljski plavec za režnjo z belim vinom z juga bode iskani sorti vina in tudi dobro plačani.

Tudi tukaj bode morala prevzeti vinarška zadruga stvar v roke in seznaniti vinske trgovce z blagom, ki bo obojestransko vina spopolnilo in omililo v svojih ekstremnih lastnostih, jih naredilo prijetnejše ter povečalo njih konsumni krog.

Vino za režnjo se bo deloma lahko pridelovalo tudi v celjskem vinorejskem okolišu, kjer bosta mogoče sorti peček in vrbovec dajali tozadevno blago.

Z navedenim pa nočem reči, da bizeljski in celjski vinorejski okoliš nista deloma tudi sposobna za pridelovanje boljših vin za buteljke. Znanе so nekatere vrste bizeljskega, smarčana in drameljčana, ki takisto lahko tekmujejo v drugimi našimi buteljskimi vini! Na drugi strani mi pa tudi ne pade v glavo, da bi hotel ovirati ali preprečevati pridelovanje navadnih vin za lokalni konsum v vseh navedenih vinorejskih okoliših. Ravno narobe! Sem za to, da se pusti vinogradniku kolikor mogoče prosta roka v njegovem delovanju, a

ogrožati se ne smejo pri tem splošni interesi vinarstva. Označiti sem hotel s svojim izvajanjem le pot, ki naj vodi iz krize, ki preti našemu vinarstvu, če se ga primerno ne preuredi. Hotel sem navesti le ideje, o katerih sem prepričan, da bi bile v stanju, če jih upoštevajo v vinarških krogih, povoljno rešiti prašanje prihodnosti našega vinarstva. Vse drugo ostane zadeva podrobnega dela krajevnih vinarških organizacij, ki se pa vsekakor morajo osnovati čim prej, če hočemo ohraniti naše vinarstvo in ga spraviti na pravi tir.

Pri rešitvi prašanja rentabilnosti vinarstva pa ne smemo pozabiti še ene možnosti izkoriščanja naših vinogradov in sicer porabe svežega grozdja. Pridelovanju namiznega grozdja se bo morala posvetiti vsekakor večja pozornost. Če ne več, pridelati moramo najmanj toliko namiznega grozdja, kolikor se ga potrebuje po naših mestih in trgih. Ne smemo pripustiti, da bi se uvažalo v to svrhu iz drugih pokrajin.

Tudi uporaba svežega grozdja za takozvane grozdne kure, na katere me je opozoril ravnatelj drž. zdravilišča Rogaske Slatine, g. Herg, je lahko precejšnega pomena za naše vinarstvo, posebno v okolici zdravilišč in kopališč in bi donasalo okoliškimi vinogradnikom lep dobiček. Dobrna pri Celju, Rimske toplice pri Celju, Slatina Radenci, posebno pa Rogaska Slatina pridejo kot take v poštev. V okolici navedenih zdravilišč bi se naj ustanovile zadruge za pridelovanje namiznega grozdja, ki bi pospeševale zasaditev vinogradov z zamiznimi grozdnimi vrstami. Za grozdne kure se lahko goje pri nas vse vrste zlahnine in pa kraljevina (rdeča portugalka.) Poskusilo bi se lahko gojiti „biser iz Czabe“, ki že avgusta zori, dočim pride zlahnina še le v drugi polovici septembra, kraljevina še le oktobra v poštev. Omeniti pa je, da biser iz Czabe zelo slabo rodi. Ravnatelji dotičnih zdravilišč bi gotovo radi šli na roko zadrugam, kar se tiče množine potrebnega grozdja itd.

V smotreni razdelitvi proizvodnje je iskati spas našega vinarstva. V vsakem vinarškem okrožju se naj pridelujejo le one vrste grozdja, ki pod dotičnimi razmerami najbolj uspevajo, po čijih produktih se največ poprašuje in nam obetajo zaraditega najboljši skupiček. Celo zadevo spraviti v označeni tir, naj bo glavna naloga snujočih se zadrug.

Shod županov v Vuzmetincih.

V nedeljo, 21. t. m. je bil tu shod županov radi železniške zveze Ljutomer-Središče. Sklenilo se je poslati sledečo vlogo na deželno vlado v Ljubljani:

Ker pripada proga Radgona-Špilje Avstriji, je ves ljutomerski okraj, kakor tudi Prekmurje in severozahodni del Medžimurja brez železniške zveze. Zato je nujno potrebno, da se spoji Ljutomer na eni strani proge Belatincev z Mursko Soboto, na drugi strani pa s progo Pragersko-Čakovec.

Na shodu dne 21. septembra 1919 v Vuzmetincih zbrani župani občin: Središče, Obrež, Vodranci, Vitan, Kog, Jastrebeci, Hermanci, Sv. Miklavž, Presika, Badličan, Prhovci, Stanetinci, Dobrava in Strigova prosimo, da upošteva vlada sledeči predlog:

Železnica naj se izpelja iz Ljutomera čez Stročjo vas pod Staro goro skozi Vuzmetince po vodranski dolini v Središče.

Ta proga je iz sledečih gospodarskih razlogov najboljša:

1. teče skozi zelo obljudene kraje, iz katerih se izvažajo največ vina ljutomersko-ormoškega okraja, nadalje sadja, lesa in živine;
2. gravitirajo na to progo sledeče zveze:
 - a) Medžimurje s Strigovo v Vuzmetince;
 - b) fara Sv. Miklavž z Jeruzalemom, Brebrovnikom, Kajzarjem, Vinskim vrhom, Temnarjem i. t. d. v Vuzmetince;
 - c) fara Sv. Bolfenk na Kogu v Vodrance;

Razno.

Imenovana sta Josip Senčar in Janez Kropša za šolka slugi na ptujki gimnaziji. Naj se takoj javita pri ravnateljstvu.

Polnoletnost. Po srbskem in črnogorskem zakonu je polnoleten, kdor je dovršil 21. leto svoje starosti. Po avstrijskem zakonu, ki je veljal pri nas, pa tudi na Hrvaškem, je dosegel človek polnoletnost šele z dovršenim 24. letom; ravnotako tudi v Bosni in Hercegovini. Ta razlika se je morala izenačiti, tembolj ker smo mi s svojim določilom bili precej osamljeni. Naši sosede Nemci in Lahi, kakor tudi Francozi, dosežejo polnoletnost z 21. letom. Švicarji celo že z dovršenim 20. letom. Ravnotako je v Rusiji. Tudi Nemška Avstrija je sledila temu vzgledu ter določila, da postane polnoleten, kdor izpolni 21. leto. Z zakonom z dne 31. julija 1919, ki je bil objavljen dne 2. septembra v „Službenih Novinah“, je za vso kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev uzakonjeno, da postane vsak naš državljani polnoleten s pričetkom dneva, katerega dopolni 21. leto svoje starosti. Za nazaj zakon ne velja. Vsi, ki so bili tedaj dne 2. septembra stari več kakor 21, pa manj kakor 24 let, so postali polnoletni z dnem 2. septembra 1919. Pozdravljamo ta zakon kot mal toda zelo važen korak na potu izenačenja zakonov v Jugoslaviji.

Listnica uredništva.

G. Kosi, Središče. Pristrčna hvala za poslano. Pride, čim prej bo mogoče. Uredništvo.

Viničarska družina

z 3-4 delavskimi močmi, katera razume tudi živinorejo, se pod ugodnimi pogoji sprejme. Vpraša se pri mestni tehtnici v Ptuj, Hrvatski trg.

Naročba.

Komur smo dozdaj pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravništvu v Ptuj, Slovenski trg (stari rotovž) števil. 3, pritličje levo.

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Ptujskem listu“, ker je zelo razširjen in ga vsakdo rad čita.

Primešaj Mastin v krmu

Da krmu živina, kokoši, pure, goske lažje prebavijo, da je potem meso in mast za uživanje boljša, da je tvoritev jajc in mleka boljša, se primeša krmu enkrat na teden ena pest MASTIN-A. 5 zavitek Mastin-a zadostuje za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje, konja za 6 mesev. Mastin je dobil največje odlikovanje v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Na tisoče gospodarjev cenil in kupuje ponovno Mastin. Ako ga nima lekarnar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico po 5 zavitek Mastina za 17 kr. 50 v pristo na: **Lekarno Trnkozci v Ljubljani**, Kranjsko katera, z vsako pošto razpošilja naročila na vse strani sveta.

Krompir.

Mestna aprovizacija v Ptuj bi potrebovala večjo množino poznega krompirja. Tozadevne ponudbe, v katerih je navesti množino in ceno, naj se pošlje pismeno mestnemu magistratu do 5. oktobra t. l.

Mestni magistrat Ptuj, dne 24. sept. 1919.

Vladni komisar:

Dr. M. Senčar s. r.

Dr. Alojz Visenjak
je otvoril
odvet. pisarno
- v Ptuj v hiši
ga. Dr. Stuheca

Oznanilo.

V Turskem vrhu na posestvu Rudolfa Ulm-a se odda letošnje branje. Nabralo se bode okoli 4 polovnjake vina. Pismene zapečatenе ponudbe z varščino 1000 K se imajo do 5. oktobra do 12. ure poslati sekvestru Jožefu Troha, posestniku v Zavrču.

Razglas.

Garnizija Ptuj

potrebuje dobavitelja

drv in premoga

in sicer za rok od 1. septembra do 31. decembra t. l.

Mesečna potreba približno 200 m³ drv in 10.000 kg premoga.

Licitacija se vrši 30. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v pisarni mestne komande Ptuj.

Tozadevni pogoji se lahko v ponedeljek, t. j. 29. t. m. vpogledajo v pisarni provijanture pionirskega bataljona (velika vojašnica), kjer so tudi vse druge informacije na razpolago.

Komanda mesta Ptuj.

Poziv!

Prebivalci - Konzumenti!

Oddajalnica živil v Ptuj se je preosnovala v

Konzumno društvo v Ptuj

za ptujski politični okraj.

Namen „Konzumnega društva“ je, dobaviti svojim članom vse vsakdanje potrebščine po nizkih cenah.

Pristop imajo uradniki, delavci, sploh vsi nastavljeni kakor tudi mali obrtniki in kmetovalci.

Vsi člani oddajalnice živil in novo pristopivši člani, ki hočejo postati udje „Konzumnega društva“ morajo podpisati pristopni list ter vplačati svoj delež v prostorih društva (dosedaj oddajalnica živil pri sejmišču) v Ptuj, kjer zvedo tudi vse druge podrobnosti.

Ptuj, dne 15. septembra 1919.

Načelstvo Konzumnega društva v Ptuj

Zahtevajte „Ptujski list“

Kupujem suhe gobe (jurčke) in namizno sadje

vsako množino. — Ponudbe naj se pošljejo:

Jos. Rohrmann, Ptuj, Truberjeva ul. 4.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru.

Delniška glavnica 15.000.000.

Centrala v Ljubljani.

Rezervni fondi nad 4.000.000.—

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3%
brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¼% čistih.

☞ Daje trgovske in aprovizacijske kredite. ☞
☞ Izvršuje vse bančne transakcije. ☞

Brata Vošnjak, Ptuj

trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Goveji in telečji boks, chevreaux, .: podplati, notranje in zgornje usnje, usnje za konjsko opravo.

Elegantni boks-calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, dreta, platno.

V najem se vzame

gostilna, zemljišče ali sploh kako podjetje.

☞ Ponudbe na upravnitvo lista. ☞

Naznanilo!

Urar Karl Ackermann

v mestnem gledaškem posloju v Ptuju

je otvoril zopet svojo delavnico za popravo ur, in se priporoča svojim cenjenim odjemalcem. Delo izvršuje po solidnih cenah.

GARJE

srbečico, kraste, lišaje

uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K poštine prosto.

Prodaja in razpošilja s pošto

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Miši - podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6.—, za podgane in miši K 6.—, za ščurke 6 K; posebno močna tinktura za stenice 6 K; uničevalec moljev prašek proti ušem v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 3; prašek proti mrčesom 5 K; mazilo proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 3 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 3.—, Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 112, Petrinjska ulica 3.

Rogaška Slatina.

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku. Boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donati vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoridom itd.

Rogaška Slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh **alkalichno-saliničnih rudninsko-kislih slatin** najbogatejša na ogljikovi kislini.

Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzličnih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna, mineralna voda.

katera nima nikda slabega okusa ali duha.

Ravnateljstvo državnega zdravilišča Rogaška Slatina.

Išče se v okolici Ptuja stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo, skladiščem, kletjo ali z celim gosp. poslopljem. Vpraša se v upravi tega lista.

Dva viničarja

sprejme pod ugodnimi pogoji trgovec g. F. C. Schwab .: v Ptuju. .:

Vinogradski nadzornik
se sprejme pri graščini Dornova, pošta Moškanjci.

Imam 2 lahka voza (vagerlna) in enega 6 let starega konja za težko in lahko vožnjo na prodaj. Milan Blass, Sv. Barbara, Haloze.

Dva zanesljiva konja
s celo opravo se prodata po ugodni ceni. Pojasnila daje FRIC SIMA, posest. Breg pri Ptuju.

FRANJO ČUČEK, PTUJ

veletrgovina z vinom

priporoča vsakovrstna vina, haložka, posebno zavrčka in ljutomerska, kakor tudi izvenštajerska po dnevni cenah.

Prodaja se v posameznih sodih in na cele vagone in sicer v sodih kupčevih, ali pa se sodi za pošiljatev posodijo.

Istotako priporoča svojo zalogo desk in vsakovrstnega rezanega lesa, dalje cementa, apna in premoga.

d) južnozahoni del Medžimurja na Presiko.

3. Vse ozemlje, ki bi imelo od te železnične zveze dobiček, obsega nad 10.000 ha, izmed teh 1400 ha vinogradov in 4000 ha gozdov, ter šteje nad 9000 prebivalcev.

4. Na Presiki, ¼ ure od Vuzmetincev, se je odkrila močna žila črnega premoga, ki čaka samo na promet. Ves kraj je po mnenju izvedencev poln premoga.

5. V stari gori je po mnenju izvedencev sol. Nahaja se tam več izvirov močno slane vode.

6. Proga Ljutomer-Središče bi tekla ves čas po ravnem in trdnem ozemlju; ne bilo bi treba ne predorov, ne večjih mostov in nasipov.

7. V Središču je obsežen kolodvor, ležeč na ravnini in zmožen največje razsežnosti.

8. Z zvezo Ljutomer-Središče bi bil vzpostavljen važen člen proge iz Zagreba čez Varaždin v Središče, Ljutomer, Mursko Soboto proti severu na Bratislavo.

Proga Ljutomer-Ivanjkovci-Ormož ne bi imela za okraj nobenega pomena, ker pretežna večina v bližini proge ležečih vinogradov radi prevelike strmine ne bi mogla voziti svojih pridelkov na isto. Tamkaj ležeči kraji lesa sploh ne izvažajo, a tudi drugih pridelkov ne. Vse ozemlje, ki gravitira na progo Ljutomer-Ormož, ima le 4000 prebivalcev. 900 ha in 350 ha vinogradov.

Razven tega ne leži ob celi progi nobena večja vas, med tem ko gravitira na progo Ljutomer-Središče ogromen gospodarski okoliš z močnimi vasmii in trgom Strigovo.

Predno se definitivno določi potek proge, zahtevamo, da pošlje vlada v naše kraje izvedance, ki bodo natančno proučili teren in gospodarske razmere in se še le potem odločili za to ali ono progo.

Središče, dne 22. septembra 1919.

Gospodarstvo.

Nekaj besed k bližajoči se trgatvi. Kakovost vina je med drugim odvisna od kakovosti grozdja. Čim bolj je zrelo grozdje, tem boljše bo vino. Deževno poletje nam ni obetalo pitne kapljice, ali vreme zadnjih tednov je popravilo mnogo in če ostane tako ugodno do konca trgatve, tedaj bo letošnji pridelek v dobro osrbovanih vinogradih ne le dosegel, ampak prekašal lanskega na kakovosti. V dosego dobre kapljice pa je letos neobhodno potrebno, da se vinogradniki ne pre naglji s trgatvo. Pred očmi jim mora biti, da pridobiva grozdje ravno pri vremenu, kakoršno je zadnji čas, dnevno več sladkorja in drugih žlahtnih snovi, ter gubi več kisline, kakor prej v tednih. Izkušnja uči, da lahko pridobiva grozdje pri lepem vremenu ob času zornitve tedensko do 3 odstotke sladkorja in zgubi istočasno 2 in več tisočink kisline in ta procedura traja tako dolgo, dokler je listje zeleno in dokler pecelj na grozdju ne oleseni. Grozdje pa ne pridobiva same na sladkorju in gubi na kislini proti koncu zornitve, ampak v njem se tvarjajo obenem dišeče in okusne snovi in čim več je teh, tem okusnejše je grozdje, tem žlahtnejše bo vino. Vinogradniki imajo torej vzroka dovolj, da počakajo s trgatvijo do skrajnega časa, kajti vreme jim obeta dober pridelek naravnim putem. Vinarski inštruktor Zupanc.

Še enkrat pozor pred tirjatvami iz Gradca! Sedajni deželni svet v Gradcu tirja iz zapsčine neke kočarice v občini Presečno, v okraju kozjanskem, ki je umrla v Feldhofu pri Gradcu 18. oktobra 1919, oskrbne stroške nad 3000 K, ki presegajo zapsčino, h kateri so poklicani mnogoštevilni nepreskrbljeni otroci. Ti stroški so se sicer zaračunali že deželnemu ubožnemu skladu, tirjajo se pa naenkrat iz razloga, ker je imenovana tuja državljanka. Likvidacijska komisija v Celju je obvestila graški deželni svet, da to ni bila tuja, ampak štajerska državljanka in nima pravice graški deželni svet zdaj, ko ne spa-

damo več pod Gradec, tirjati za dobo pred 1. novembrom 1918, kar se je iz skupnih davkov porabilo za slovenske sodeželane v nemškem delu dežele. Iz tega slučaja se vidi, da je previdno obrniti se v vsakem slučaju najprej na likvidacijsko komisijo štajersko v Celju, ako pridejo kakoršnikoli plačilni pozivi iz Gradca.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 14. sept. do 20. sept. 1919 je iskalo dela 31 moških in 4 ženske delavne moči. Delodajalci so iskali 11 moških in 6 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 12. V času od 1. januarja do 20. septembra 1919 je iskalo dela 628 moških in 282 ženskih delavnih moči. Delodajalci pa so iskali 630 delavcev in delavk. Posredovanj se je izvršilo 380. Delo iščejo: 2 oskrbnika, 19 poljed. delavcev, 4 rudarji, 5 vrtnarjev, 9 kamnarjev, 1 opekar, 8 kovačev, 3 mehaniki, 7 mizarjev, bičarjev, sodarjev; 3 usnjarji in sedlarji, 19 krojačev in šivilj, 1 čevljar, 6 pekov, 4 mesarji, 4 zidarji, 2 stavb. delovodja, 1 tesar, 1 sobni slikar, 4 strojniki, šoferji, kurjači, 1 tov. delav., 5 vrtarjev in uradnih slug, 2 trg. sotrudnika, 12 pis. moči, 95 dninarjev in dninaric, 27 služkinj, 92 vajencev in vajenk raznih strok. V delo pa sprejme podružnica 54 poljskih delavcev in delavk, 14 pletarjev, 2 mlinarja, 2 pekovska vajenca, 7 služkinj itd.

Dopisi.

Šolstvo v Ptuj. Na državni gimnaziji v Ptuj se je za šolsko leto 1919/20 vpisalo 217 učencev, v prvi razred deške meščanske šole 30, v prvi razred dekleške meščanske šole 60 učencev. Številke kažejo jasno, kako potrebne so srednje šole za ptujski okraj. Čim se notranje in vnanje razmere v državi uredi, bo število brez dvoma še znatno poskočilo, tako, da bo Ptuj med najjačimi šolskimi središči v Sloveniji.

Izobraževalno društvo v Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji je priredilo v nedeljo dne 21. t. m. na vrtu g. Ferdo Korpar-ja ljudsko veselico z glavno točko sporeda: Veseloigra „Črevljar“ v 3 dej. Vkljub zelo nestalnemu vremenu je bil obisk sijajen, posebno mnogoštevilna je bila udeležba iz Ormoža in Sv. Marjete. Po pozdravnem govoru, ki ga je z velikim navdušenjem govoril g. Jožef Lah, se je pričela veseloigra. Smeha in grohota ni bilo ne konca ne kraja. Črevljar s svojim pristnim prleškim narečjem in duhovito neumnostjo, kakor tudi doktor v svoji nervoznosti in zelo dobro pogojeni maski, eden je prekašal drugega. Tudi ostale vloge so igrali prav dobro, tako, da se lahko Izobr. društvu na dobrih igralskih močeh častita. Žal, da je sredi predstave pričelo deževati in večina gledalcev je odhitela pod streho. Vkljub temu se je veselica razvijala nemoteno naprej. Tamburaški in pevski zbor iz Sv. Marjete je neumorno proizvajal svoje točke in žel obilo priznanja. Ta dobro uspela veselica, ki je končala s prav lepim dobičkom naj bo Izobr. društvu v spodbudo, da koraka neustrašeno po razčrtani poti naprej, ne oziraje se ne levo in ne na desno, pred seboj vedno vzvišeni: Delo za izobrazbo in prosveto.

Zima prihaja, a obuvala ni, tako slišimo tarnati stariše otrok iz revnejših slojev. Otroci bodo sedeli doma za pečjo, namesto da bi zahajali v šolo. Ali bi ne bilo mogoče, da bi merodajne okrajne oblasti preskrbele revnejšim šolarjem obuvalo po znižani ceni? Če tudi bi bilo obuvalo z lesenimi podplati, samo da bi bilo trpežno. Iščimo pota, morda bo pa pri dobri, blagohotni voljo le šlo.

Popravek. V posebni izdaji Ptujkega lista od 24. t. m. sta se v članku „Trst“ vrinili dve napaki, ki jako motita. Stavek: „Vsa večja podjetja (str. 2) — — —, se ima glasiiti: „niso bila v italjanskih rokah.“ Namesto: „da je Rusija sedaj v revoluciji, čitaj: „v evoluciji.“

Skrb za našo učečo se mladino. Pouk po mestih se pričinja. Dosti ukaželjne mladine

iz ptujske okolice so pripeljali naši skrbni stariši v Ptuj, kjer so se nam na stežaj odprla vrata slovenskih šol, kakoršnih smo do zdaj bridko pogrešali. Uverjeni smo, da bode učiteljstvo naše novince ljubeznjivo sprejelo, dasiravno prihajajo naši fantiči in dekleta z oguljeno obleko v slovensko oz. državno šolsko klop; isto pa pričakujemo tudi od sošolcev, ki so tako srečni, da so jim skrbni roditelji lahko priskrbeli boljšo obleko za šolo. Naši roditelji iz dežele imajo sedaj veliko zaupanje do ptujskih šol, ker jim voditelji šol. mladine na deželi jamčijo, da bodo na šolah v mestu boljše razmere, nego so bile pod nemškim režimom. Hribovci in poljanci iz ptujske okolice imamo še počitnice, a treba bode misliti na to, da bode tudi pri nas čez 5 tednov zadonel šolski zvonec. Skrbimo, da bodo naši malički in večji šolarji pripravljene za pravočasni vstop. Kakor po mestih, tako naj tudi na deželi vsa šolska mladina naenkrat mobilizira in zahaja redno v šolo. Razven zelo tehtnih vzrokov t. j. bolezni, slabega vremena in sličnega naj ne ostane nikdo doma, kajti le na ta način bode ljudska šola na kmetih zacelila rane, ki jih je zadala kakor povsod svetovna vojna in naše osnovne šole bodo prišle na stopnjo, kakoršno si narodno učiteljstvo tako srčno želi. Z našo mladino si bodedo zgradili nerazrušljiv temelj mlade države Jugoslavije. Vsplošni ljudski izobrazbi je narodova moč. Ko bodo naši pohlepni sovražniki videli, na kakšen način se oborožujemo, nas bodo pri naši zahtevi po narodnih pravicah bolj upoštevali nego so nas do sedaj. Z združenimi močmi pa trebimo v našem okraju še ogromne ostanke nemškutarstva. Te bodedo z ostro krtačo čistili v „Ptujskem listu.“ Pri takšnem čiščenju bomo brez ozira na stan okrtali vsakogar, ki se mu zdi nemško govoriti bolj „nobel“; če bode zraven katera gdčna ali gospod izmed „narodnih vzgojiteljev“, si bodo sami krivi. Narodni učitelj.

Utonil. Dne 17. avgusta t. l. je utonil 20 letni Jožef Zorko, sin posetnika v Obrežu pri kopanju v Dravi.

Požar v Preslavi. Dne 3. avgusta t. l. popoldne je strela zažgala viničarsko hišo Ivana Megla v Preslavi, občina Podgorci. Škoda se ceni na 2000 K. Zavarovana je bila hiša za 500 K.

Politične vesti.

Sramotna umaknitev Lahov iz Trogira. LDU. Split, 23. septembra. (DDU.) Popoldne ob 2. je naša vojska krenila v smeri proti Trogiru. Ob pol 12. predpoldne je prišel v Trogir ameriški rušilec, da prisili Italijane, da se umaknejo na demarkacijsko črto. Ko so trogirski meščani zagledali ameriško bojno ladjo, so pograbili za orožje, pridrli na ulico in pričeli streljati. Ko so Italjani opazili pobuno meščanstva, približevanje srbske vojske in ameriške ladje, so nemudoma pobegnili iz Trogira. Meščani so zajeli oklopni avtomobil, poveljnika italijanske vojske Torre Filiberta Emanuela s tremi vojaki. Med tem se je izkrcalo 2000 oboroženih ameriških mornarjev s strojnimi puškami, katerim so oddali vjetnike in avtomobil. Na avtomobil so Amerikanci postavili svojo zastavo, vjetega častnika in vojake pa vzeli s seboj na ladjo in jih odpeljali v Split, kjer so jih izročili poveljniku italijanske stacijske ladje „Puglia.“ Med tem je došla srbska vojska, ki je bila z velikim navdušenjem sprejeta od ogromne množice ljudstva z zastavami. Amerikanci so izročili mesto srbski vojski in vkrcali svoje čete. Naša vojska je zasledovala sovražnika preko Trogira in nadaljuje svojo akcijo. Od tega časa nadalje ostane v Trogiru stacionirana za nekoliko dni ameriška vojna ladja, ki je dobila najstrožje naredbe za eventualni drugi italijanski napad.

Tregir v jugoslovanskih rokah. Split, 24. septembra. V Trogiru je po neuspelem italijanskem puču zopet vzpostavljen popoln red in mir. Po mestu se vidi jugoslovansko vojsko,

ki jo je pričakal narod z nepopisnim oduševljenjem, vsklikanjem in cvetjem.

Komedija na Reki. LDU. Reka, 24. septembra. Danes so prišle na Reki v promet italijanske pošne zmake.

LDU. Reka, 24. septembra. Italijanska oblast na Reki je izvršila včeraj preiskavo v srbski pravoslavni cerkvi in v stanovanju prote Kosanovića, ki je odsoten. Iskali so baje skrito orožje, katerega pa niso našli.

LDU. Reka, 24. septembra. Na reki so italijanaši osnovali narodno gardo, ki ima nalogo, da skrbi za mir in red ponoči.

LDU. Reka, 24. septembra. D'Annunzijevo vojska, zastavljena na dve strani, dobiva hrano po aeroplanih iz Italije. Dva dni so meje proti Jugoslaviji zaprte. Cene živeža so se podvojile. D'Annunzijo je izdal ponovni razglas na italijanske vojske, kjer veli, da bi moglo priti do popolnega okroženja Reke po neprijateljskem narodu. Zato pozivlja svoje čete, kakor tudi one v Opatiji, Lovrani, Voloski in na Učki, da ostanejo na svojem mestu in da čuvajo italijansko zemljo.

LDU. Reka, 24. septembra. Včeraj je D'Annunzio z vsem štabom v štirih avtomobilih dospel v Sušak in se je tam mudil eno uro. Na mostu ga ni nihče prašal, niti zaustavil. Na povratku ga je vojak na straži lepo po vojaško pozdravil. D'Annunzio je bil na Grobniku, kamor danes dopoldne njegovi vojaki vozijo deske, železo in drugo stvarino. To in pa dejstvo, da je italijanski Rdeči križ prevzel preskrbo Reke, jasno dokazuje, kako daleč je italijanska vlada od D'Annunzijevega prevrata.

O jadranskem vprašanju ni sporazumna!
LDU. Rim, 23. septembra. (Dun. KU.) „Agenzia Stefani“: V inozemskih listih razširjena vest, da se je med Italijo in Jugoslavijo sklenil dogovor v jadranskem vprašanju, je popolnoma brez podlage.

Društvene vesti.

Za Ptujskega Sokola daroval g. Jožef Horvat iz Ptujja 10 K.

Krajevni odbor Labod priredi v nedeljo dne 12. oktobra veliko ljudsko veselico v Labodu, srečolov, šaljiva pošta, licitacija predmetov itd. Svira polnoštevila vojaška godba iz Maribora. Ker je veselica velepomembna za naš Korotan radi plebiscita, vsi ta dan v Labod. Vsa društva naj bodo z zastavami zastopana. Vsi v Labod! Zveza z vlaki zelo ugodna! Odbor.

Skupna seja načelstva in nadzorništva Konzumnega društva za ptujski politični okraj v Ptujju r. z. z. o. p. se vrši v soboto dne 27. t. m. ob 20. uri (8. uri) zvečer v uradniški menzi na magistratu v Ptujju. Ker zadnja seja ni bila sklepna, se naj te seje vsi odborniki radi rešitve važnih zadev zanesljivo udeležijo. Načelstvo.

Zveza gasilnih društev ptujskega okraja priredi v nedeljo, 5. oktobra t. l. v prostorih Narodnega doma v Ptujju veliko veselico s tombolo, srečolovom, licitacijo, šaljivo pošto in plesom. Sodeluje ptujška mestna godba. Začetek ob 16. uri. Vstopnina 2 K. Prijatelji gasilstva se vabijo k številni udeležbi.

Književnost.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prvi del. Izdala v zbirki „Pota in cilji“ Tiskovna zadruga v Ljubljani 1919, tiskal Maks Hrovatin. Cena K 10.—, po pošti 80 v več. Tiskovna zadruga je začela izdajati zbirko poljudno znanstvenih spisov Bota in cilji. Prvi zvezek je pravkar izšel v jako elegantni in prikupljivi obliki ter podaja Melikovo Zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. V njej nam pisatelj riše precej natančno vso našo zgodovino od najstarejših časov pa do konca srednjega veka. Knjigo toplo priporočamo vsemu razumništvu, zlasti učitelstvu in srednješolskemu dijaštvu pa

tudi vsakomur, ki se zanima za našo preteklost. O srbski in hrvaški zgodovini ne podaja nobeno slovensko delo toliko kot Melikovo. Drugi del knjige, v katerem bo opisana naša zgodovina od srednjega veka pa do današnjih dni, izide okoli novega leta.

Gledališka vest. Z Jurčičevim „Tugomerom“ se otvori dne 27. t. m. slovensko mestno gledališče v Mariboru. S skoro nepremostljivimi teškočami se je vendar posrečilo zagotoviti obstoj tega za kulturno in narodno prebujenje in razvoj mesta Maribora tako potrebnega in velevažnega slovenskega gledališča. Kot ravnatelj in zakupnik je prevzel 11. septembra t. l. celokupno vodstvo za dobo 5 let Hinko Nučič, slovit že od ljubljanskega gledališča. Ker je vse poslovanje in financa v rokah ravnatelja, ima dramatično društvo samo vpliv na vsakoletni repertoar cele sezije in smeri igranja v gledališču. Zagotovljeni sta tudi mestna in državna podpora. Gojila se bode v prvi vrsti drama, veseloigra, burka in spevoigra. Za to so se pridobile prvovrstne moči iz Zagreba, Ljubljane in nekaj izvrstnih domačinov iz Maribora. Nadejati se je torej lepega razvoja slovenskega gledališča v Mariboru, ne le v razvedrilo, ampak tudi v narodni blagor Mariborčanom. Kakor se dozve, bode slov. mestno gledališče prirejalo stalna gostovanja v Celju in Ptujju, tako da se bode tudi v teh mestih gojil um za umetnost. U. P.

Oglasi.

Naznanilo o začetku prvega šolskega leta 1919/20 na dvorazredni trgovski šoli v Mariboru. Vpisovanje na trgovski šoli se vrši 1. in 2. oktobra t. l. na bivšem deželnem ženskem učiteljišču (vhod iz Hamerlingove ulice), in sicer vsak dan od 9. do 11. ure. Vpisnina in prispevek za učila je enkratni znesek 20 K. Šolnina pa posebno 30 K. V uvaževanja vrednih slučajih se dovoli oprostitev plačevanja šolnine. V pripravljalni razred se bodo sprejeli brez vsakega izpita učenci in učenke, ki so vsaj 13 let stari in z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. V I. letnik se bodo sprejeli: 1. brez vsakega izpita tisti učenci in učenke, ki so vsaj 14 let stari in so z ugodnim uspehom dokončali I. razred kake srednje šole ali popolno meščansko, oziroma 8 razredno ljudsko šolo, 2. tudi vsaj 14 let stari učenci in učenke, ako napravijo izpit iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodopisa, zemljepisa in prirodoslovja. Pri izpitu se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu. Izpiti za I. letnik se vršijo 3. oktobra ob 8. uri dopoldne v šolskih prostorih. Redni pouk se začne 5. oktobra t. l. Za vodstvo trgovske šole v Mariboru: Prof. M. Došenec s. r.

Razglas o oddaji tobačne glavne trafike v Središču št. 117 (davčni okraj Ormož.) Tačasna glavna trafika v trgu Središču št. 117 se stem razpisuje v oddajo po javnem natečaju. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materiala za 21.676 K, od česar je znašal trafikantski dobiček 2163 K 60 v. Invalidi izza zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi drugimi prosilci. Takim prosilcem se bo podelila prodaja brezozirara na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku v letnem znesku 150 K, ki ga bo plačevati iz trafikantskega dobička. — Jamščina znaša 200 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 16. oktobra 1919, 10. ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane nabit do dne 16. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Središču.

Razglas o oddaji tobačne glavne trafike v Središču št. 1 (davčni okraj Ormož.) Tačasna glavna trafika v trgu Središču št. 1 se stem razpisuje v oddajo po javnem na-

tečaju. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materiala za 29.735 K, od česar je znašal trafikantski dobiček 2973 K 50 v. Invalidi izza zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi prosilci. Takim prosilcem se bo podelila prodaja brez ovire na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku v letnem znesku 200 K, ki ga bo plačevati iz trafikantskega dobička. Jamščina znaša 290 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 16. oktobra 1919, 10. ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane nabit do dne 16. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Središču.

Koroška deželna vlada zbira vsa v koroški glasovalni pas pristojne ljudi, da jim zagotovi glasovanje v prid nemške Avstrije. Zato je naša dolžnost, da se tudi naši ljudje, moški in ženske, ki imajo pravico na Koroškem (t. j. da so 20. leto prekoračili in bivali 1. januarja 1919 stalno na Koroškem) nemudoma prigrasijo, ter v dopisu na Narodni svet v Velikovcu naznanijo svoje krstno in rodbinsko ime, rojstno leto, kje so rojeni, kam pristojni, oklic in natančen sedanji naslov. Vso našo javnost, pro simo, da nam pri tem delu pomaga.

Tovarna

Jugoslovanske Diana-Mentol vinivice v Osijeku

išče za pojedine kraje zanesljive in dobro vpeljane zastopnike ali zastopnice.

Ponudbe z navedbo referenc naj se pošljejo na gornji naslov. — —

Pekovski učenec

močen in zdrav se takoj sprejme pri g. Jož. Fürthner-ju v Ptujju, Vseh svetnikov ulica.

Na prodaj

so štiri grobne svetilke, dve s stolom vred, vse v dobrem stanu. Ogleda se pri g. Jož. Gspaltl, zlatarju in optiku v Ptujju.

Naznanilo otvoritve obrti.

Dovoljujem si uljudno naznaniti, da sem prevzel

čevljarsko obrt od g. Pavlinič-a v Ptujju Vseh svetnikova ulica, in se priporočam cenj. obč. za mnogobrojni obisk z zagotovilom najboljših postrežbe.

S spoštovanjem

Jakob Gačer, čevlj. mojster.